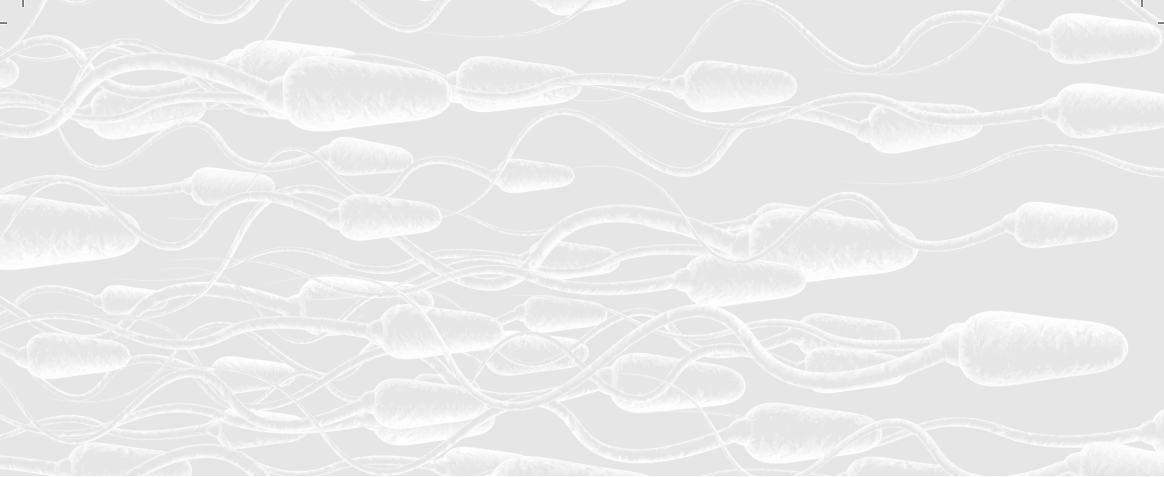

A detailed microscopic image of numerous sperm cells, showing their characteristic oval heads and long, wavy tails. The cells are distributed across the frame, with a higher concentration on the left side. The background is a solid, deep blue.

Äldre

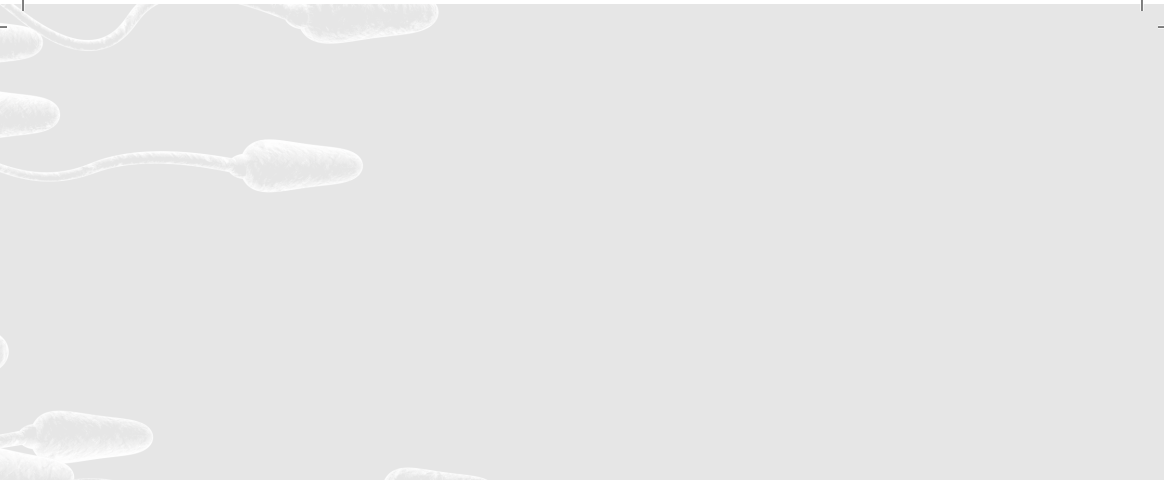
Frysa dina spermier?

Information om hur det går till att lämna
och frysa ned spermier.

Den här informationen riktar sig främst till
de som erbjuds nedfrysning av sina spermier,
men även till föräldrar och anhöriga.

Innehållsförteckning

Varför ska man frysa ner spermier?

Hur går det till?

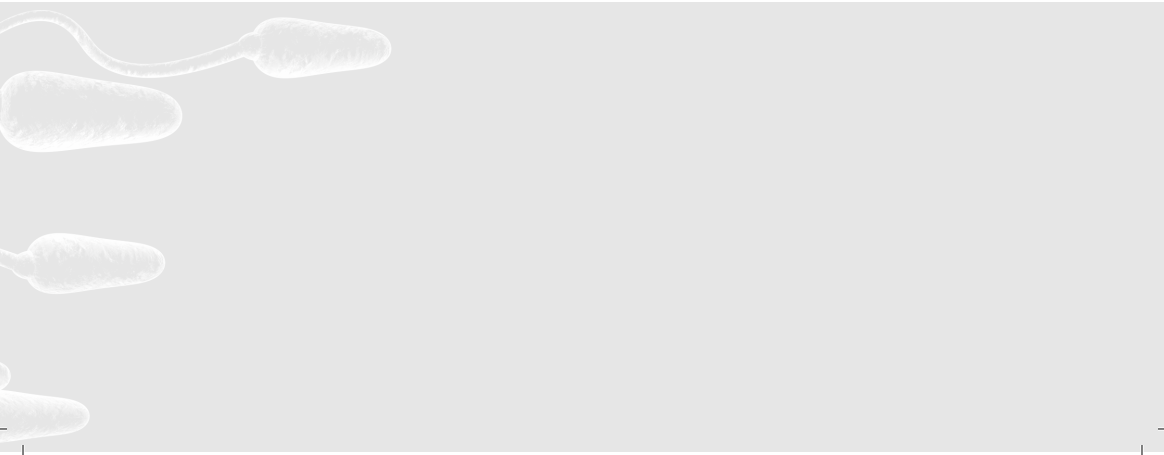
Var kan man lämna spermaprovet?

Hur fryser man ned spermier?

Vad händer sen?

Alternativa sätt att få barn.

Mer information

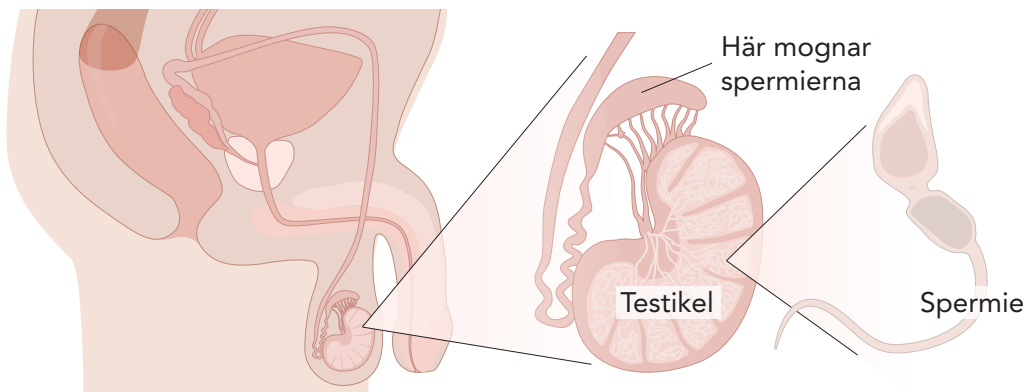

Varför ska man frysa ner spermier?

Behandling mot cancer och vissa andra sjukdomar går ut på att förstöra sjuka celler så att man blir frisk. En nackdel med behandlingen är att även andra celler i kroppen kan skadas. Ofta kan kroppen ersätta eller laga de skadade cellerna men cellerna i testikeln, som producerar spermier, har inte den förmågan. Därför kan man få möjligheten att frysa ned spermier innan behandlingen. Spermier kan sparas och användas senare när man vill försöka få barn. Spermier kan bara användas av den person som lämnat dem.

Även om behandlingen kan skada spermieproduktionen inne i testiklarna så påverkas inte sexualiteten eller förmågan att få stånd.

Hur går det till?

För att spermier ska få sparas behöver man skriva under ett papper på att man godkänner det. Om man är under 18 år behövs även vårdnadshavares underskrift.

Man får en burk med sitt namn och personnummer på. När man lämnar provet får man vara i ett privat rum där man onanerar och försöker få ner utlösningen i burken. Om man vill kan man ha med sig bilder eller film för att lättare få stånd. Man lämnar sedan burken till personalen. Om det inte går så bra, om man till exempel missat burken eller inte lyckats få utlösning, ska man säga till. Då kan man få möjlighet att lämna ytterligare ett prov, lite senare.

Oftast görs spermaprovlämningen på den avdelning som ska förvara spermerna. Där finns speciella rum som används vid provlämningen och personal som är vana vid att ta hand om spermaprov.

Var kan man lämna spermaprovet?

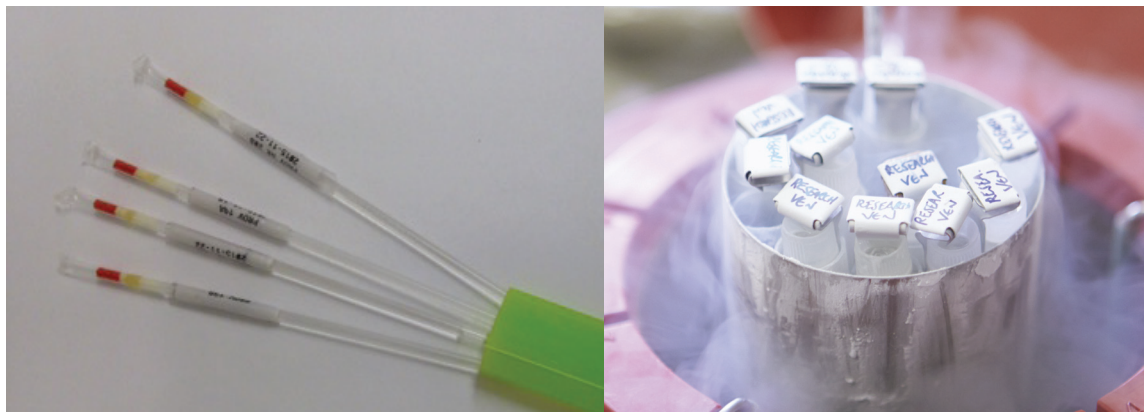
Om man behöver vara på den avdelning där man behandlas eller hemma så går det också. Spermerna behöver då hållas kroppstempererade och lämnas in för frysning så fort det går och senast inom en timme.

Ibland visar det sig att det finns väldigt få, eller inga spermier i provet. Då finns det möjlighet att lämna ett prov till.

Hur fryser man ned spermier

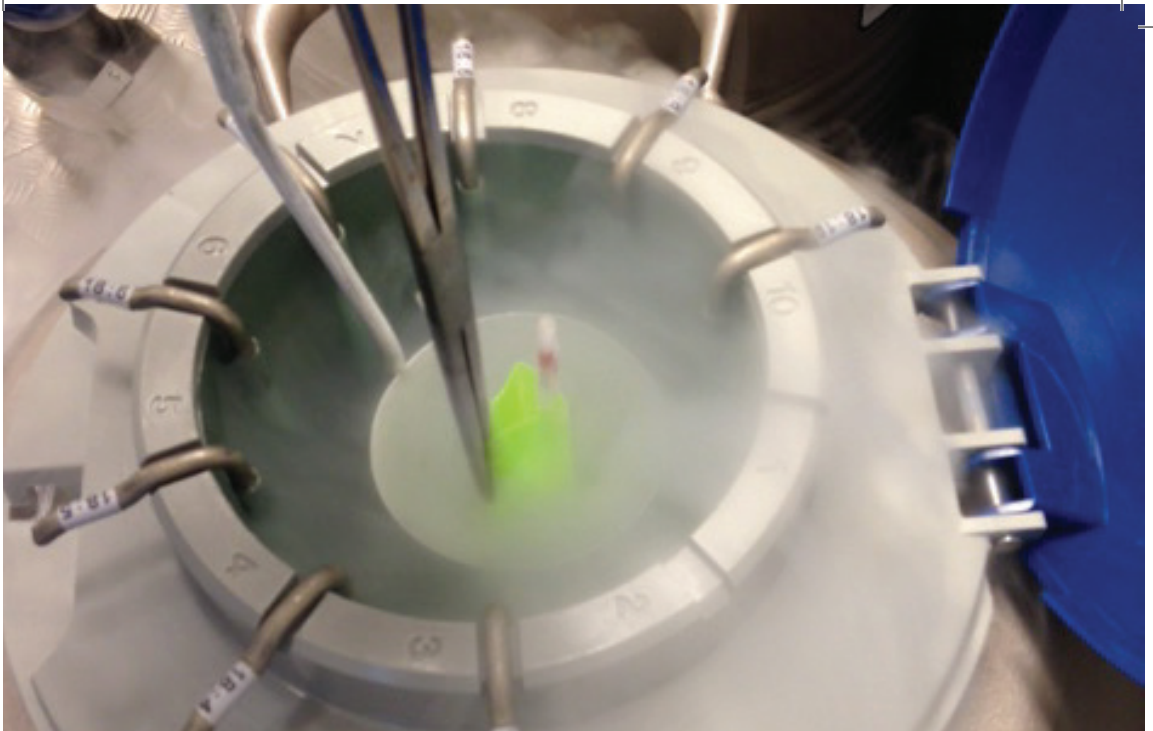
Efter man lämnat spermaprovet så undersöks det. Finns det spermier i provet så påbörjas nedfrysningen. Provet blandas först med fryslösning och sugs upp i tunna strån som märkts med namn och personnummer.

De fyllda stråna fryses sedan ned, läggs i en ytterförpackning och hamnar tillslut i en stor frystank med flytande kväve. I tanken får man en egen plats och här förvaras de nu så länge man kan tänkas behöva dem.

Spermier är väldigt små och därför förvaras de i tunna strån som liknar sugrör inne i frystanken. I varje strå kan man förvara flera miljoner spermier.

Spermistrån i en annan typ av hållare.

Spermierna sparas i en frystank som innehåller flytande kväve. Temperaturen är -196°C . Kylan gör att spermierna kan klara sig i många år, ända tills du kan behöva använda dem.

Vad händer sen?

Det är inte säkert att spermieproduktionen har förstörts av behandlingen. När man blivit frisk kan man be en läkare att få lämna ett nytt spermaprov för undersökning. Det måste gå tillräckligt lång tid mellan behandlingens slut och det nya spermaprovet, för ibland tar det år innan spermierna bildas igen, men det kan också gå snabbare.

Om det nya provet visar att det saknas spermier kan man använda de som är frysta när man vill försöka få barn. Spermierna kan då användas vid en provrörsbefruktning, IVF.

Alternativa sätt att få barn.

Om det i framtiden visar sig att man inte kan få barn med sina egna spermier, kan man tex få spermier från en donator. Då kontaktar man en reproduktionsmedicinsk klinik som kan hjälpa till att informera om de behandlingsalternativ som finns.

Adoption är också en möjlighet om man inte kan få biologiska barn.

Mer information

Det finns en film riktad till unga som ska lämna spermaprov. Den går att se på <http://vavnad.se/konsceller/filmer/>

På www.1177.se finns information om cancer, om fertilitet vid cancerbehandling och om behandlingar vid ofrivillig barnlöshet. Man kan alltid kontakta kliniken där spermierna finns nedfrysta om man har frågor.

Anteckningar

Broschyren är framtagen av vävnadsrådets arbetsgrupp UNGA Vävnadsrådet, Nationella rådet för organ, vävnader, celler och blod, är ett rådgivande forum inom Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och verkar för nationell samordning och enhetliga rutiner inom området.

